

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W CIESZYNIĘ

<http://cieszyn.slaska.policja.gov.pl/ka6/prewencja/profilaktyka-narkomani/17708,Program-profilaktyczny-Narkotykowe-dylematy.html>

2018-04-23, 06:05

PROGRAM PROFILAKTYCZNY "NARKOTYKOWE DYLEMATY"

W 2000 roku w KPP Cieszyn opracowano i wdrożono do realizacji program profilaktyczny: „Narkotykowe dylematy”. Skuteczna profilaktyka nie jest jednorazowym przedsięwzięciem i każdy, kto tak myśli, zapraszając prelegenta na godzinę, musi być przygotowany na późniejsze rozczarowanie. Spotkania z młodzieżą – aby odniosły skutek – muszą być powtarzalne. Poza tym program profilaktyczny realizowany w szkole powinien być nastawiony na współpracę z domem, z rodzicami. Biorąc pod uwagę powyższe program „Narkotykowe dylematy” jest programem wieloletnim i nastawionym na szerokie spektrum oddziaływania.

Głównym celem tego programu jest ograniczenie zjawiska narkomanii wśród dzieci i młodzieży, a także uświadomienie społeczeństwu skali problemu oraz sprowokowanie podmiotów pozapolicyjnych do dyskusji i współpracy w zakresie zapobiegania narkomanii. Program obejmuje trzy aspekty:

Działania edukacyjne

Polegają na szkoleniach poszczególnych grup zawodowych, zwłaszcza nauczycieli, w zakresie zagadnień dotyczących klasyfikacji narkotyków, ich wyglądu, działania na ludzki organizm, symptomów pojawiających się po ich zażyciu oraz akcesoriów używanych przez narkomanów. Jest bardzo istotne by nauczyciele posiadali elementarną wiedzę na temat narkotyków, aby byli w stanie identyfikować sytuacje zagrożenia w tym kontekście. Bez odpowiedniego przeszkolenia kadry nauczycielskiej nie da się ani zapobiegać ani reagować na pojawiające się w szkole niepokojące sygnały. Tego typu szkolenia są dziś konieczne, bowiem nie wystarczy już przeczytanie artykułu czy książki. Niezbędna jest wiedza dotycząca uzależnienia, procesów grupowych czy specyfiki okresu dojrzewania. Wiedze o narkotykach powinni zdobyć wszyscy nauczyciele w szkole, choćby po to, aby rozpoznać czy uczeń skreca się w ławce, bo ma grypę lub boli go żołądek, czy też przedawkował tabletki. Znając podstawowe informacje dotyczące uzależnienia unikną różnych kompromitujących sytuacji. Zdarzają się niestety sytuacje, że uczniowie palą marihuanę np. na lekcji chemii, a nauczyciel dziwny zapach potraktował jako nieudany eksperyment. Każdy nauczyciel w szkole powinien mieć gruntowną wiedzę dotyczącą uzależnienia, nie po to by samemu prowadzić zajęcia, bo nie każdy się do tego nadaje, ale po to, aby umieć odpowiednio zareagować i uniknąć ośmieszenia w oczach młodzieży. Tego typu szkolenia prowadzone są w formie wykładu wzbogaconego prezentacją multimedialną przedstawiającą wszystkie występujące obecnie środki odurzające. Szkolenie trwa 3 godziny i odbywa się zwykle podczas konferencji organizowanych przez dyrektorów poszczególnych szkół.

Powodzenie wszelkich działań profilaktycznych i terapeutycznych z młodzieżą zależy od współpracy z rodzicami. Niestety aktualnie można zauważyć, że szkoła i dom stały się dla siebie instytucjami nieprzyjaznymi, z niechęcią odnoszącymi się do jakichkolwiek wspólnych działań. Większość rodziców nie chętnie chodzi do szkoły,

spodziewając się tam tylko skarg na dziecko i pouczeń. To powoduje, że gdy dochodzi do jakiejś katastrofy, np. powtarzania roku przez dziecko lub złapanie go na paleniu marihuany, wina przerzucana jest z jednej strony na drugą. Wielu rodziców nie wierzy, że ich dziecko może zainteresować się narkotykami, więc traktuje ten temat jak tabu, sądząc, że sama rozmowa może spowodować, że dziecko zacznie brać. Nie wiedzą, jakie informacje ono już posiada, a sami bardzo często nie wiedzą nic. Nie można tu winić za taki stan rzeczy samych rodziców, bo rzeczywiście informacji na te tematy nie ma zbyt wiele, nawet w księgarniach nie sposób znaleźć wielu pozycji dotyczących tej problematyki. Dlatego tak ważne jest, by specjaliści zajmujący się profilaktyką na spotkaniach w sposób profesjonalny przybliżyli im kwestie, które dla będą niezwykle istotne. Podczas spotkań z rodzicami omawiane są powody, dla których dziecko sięga po narkotyk, fazy uzależnienia, a także przedstawiona jest oferta instytucji zajmujących się pomocą osobom uzależnionym. Niestety stwierdzić należy, iż rodzice zabiegani i zajęci swoimi sprawami często o tym, że dziecko ma problemy z narkotykami dowiadują się ostatni. Gdy już to nastąpi czują się kompletnie zagubieni i nie wiedzą, co mają robić. Zdarza się i tak, że rodzice nieświadomi zupełnie, iż dziecko ma kontakt z narkotykami sami pielęgnują konopie indyjskie, które rośnie w pokoju ich pociechy. Tego typu spotkania organizowane są przy okazji wywiadówek i cieszą się dużą frekwencją.

Prócz tego prowadzone są zajęcia z młodzieżą, począwszy od uczniów szkół gimnazjalnych na studentach kończąc. Początkowo zajęcia te miały charakter warsztatów, w czasie których prelegent miał za zadanie obalić mity i stereotypy, jakimi posługują się uczniowie w kwestiach dotyczących problemów narkotykowych. Chodziło o uświadomienie, że nie ma podziału na narkotyki „miękkie” i „twarde”, że nie istnieje bezpieczne „branie” itp. Zajęcia te polegały na tym, że prowadzący dzielił tablicę na dwie części. Na pierwszej młodzież wypisywała nazwy narkotyków, które są im znane. Często ta znajomość ogranicza się tylko do slangowych określeń narkotyków. Dla przykładu można podać, że sama marihuana ma, co najmniej kilka określeń takich jak: gandzia, benck, trawka, zioło, marycha, zielone, Maryja. Niektórzy obok nazwy narkotyku wypisywali także jego cenę. Młodzież bardzo chętnie popisuje się swoją wiedzą w tym zakresie, ponieważ chce pokazać prowadzącemu, że coś wie i może zabawić się w wymianę argumentów. Miało to na celu po pierwsze pomóc prowadzącemu w określeniu, z jaką grupą ma do czynienia, a po drugie dać możliwość aktywnego włączenia się do zajęć. Na drugiej części tablicy wypisane zostały cele życiowe, jakie grupa była w stanie wygenerować. Chodziło o cele uniwersalne, które można dopasować do większości, a zatem takie jak: wykształcenie, zawód, rodzina, dobra materialne, zdrowie, przyjaźń, miłość i szczęście. Istotą zajęć było udowodnienie, że żaden wypisany przez grupę narkotyk nie pomoże osiągnąć celu, jaki sobie wyznaczyli. Zajęcia były o tyle ciekawe, że nie polegały tylko na przedstawieniu negatywnych stron zażywania narkotyków. Obecnie spotkania te sprowadzają się do przedstawienia prawnych aspektów narkomanii, a zatem zapoznanie uczniów z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, by zdawali sobie sprawę z konsekwencji prawnych dotyczących różnych aspektów kontaktu z narkotykami.

Dzięki nawiązaniu współpracy z Katedrą Edukacji Informatyczno-Technicznej UŚ filia w Cieszynie, udało się opracować pakiet programów multimedialnych o charakterze profilaktycznym. Materiał ten merytorycznie opracował autor, zaś jego techniczną obróbką zajęli się studenci wspomnianej katedry. Pakiet zawiera trzy prezentacje, które wykorzystywane są w działalności profilaktycznej:

- **pierwsza** o strukturze liniowej, wykorzystywana jako podkład obrazowy, ilustrujący zagadnienia wykładu w trakcie szkoleń. Dobra znajomość podstawowych narkotyków, produkowanych i używanych na świecie, jest jednym z warunków, aby

nauczyciele mogli skutecznie zwalczać przejawy narkomanii w szkole⁴. Dotychczas szkolenia tego typu prowadzone były przy wykorzystaniu materiałów poglądowych w postaci plansz, katalogów, zdjęć itp. Materiały te były przeglądane przez słuchaczy w oderwaniu od treści wykładu. Ktoś na przykład przeglądał katalog ze zdjęciami marihuany a w tym momencie omawiana była amfetamina. Powodowało to zamieszanie i zajęcia tego typu niestety nie zawsze spełniały swoje zadanie. Aktualnie z uwagi na wykorzystanie sprzętu multimedialnego, tekst wykładu ściśle koreluje z obrazem pojawiającym się na ekranie, co znacznie podnosi walory szkolenia i sprawia, że staje się ona bardziej profesjonalne.

- **druga**, interaktywna o charakterze uniwersalnym, przeznaczona dla dowolnego odbiorcy zainteresowanego daną problematyką. Zawiera szczegółowe informacje na temat samych narkotyków jak również przepisów prawnych, instytucji pomocowych itp. Prezentacja ta w sposób bardzo szczegółowy opisuje zarówno same narkotyki jak również inne kwestie związane z narkomanią jako zjawiskiem społecznym. Można się tam dowiedzieć na przykład, że amfetaminę podawano masowo pilotom angielskim podczas II wojny światowej i dopiero w latach 50 - tych stwierdzono jej negatywny wpływ na psychikę człowieka. Można także dowiedzieć się, że jednym z negatywnych elementów pojawiających się w efekcie dłuższego zażywania amfetaminy jest stan psychiczny nazywany anhedonią. Stan ten polega na braku odczuwania przyjemności z czynności, które w przeszłości jej dostarczały.

- **trzecia** to gra decyzyjna, wzorowana na grach strategicznych (typu RPG) przeznaczona dla gimnazjalistów. W grach RPG bohater przeżywa przygodę, kierując poczynaniami śmiałka bądź grupy śmiałków. Charakterystyczne dla tego gatunku są duża swoboda działania oraz rozwój zdolności bohaterów. Grający kieruje poczynaniami bohatera, który zmuszany jest do podejmowania różnych decyzji. Każda z nich rodzi określone konsekwencje, które są od razu omawiane i weryfikowane poprzez umieszczenie komunikatu o odpowiedniej treści. Tego typu gra jest nowatorskim pomysłem na profilaktykę.

Program komputerowy w postaci prezentacji zawiera wszystkie środki medialne, które w sposób przekonujący ilustrują oraz wzbogacają informacje, zawartą w prezentacji: w formie atrakcyjnie sformatowanych tekstów, wykresów obrazujących dane statystyczne, rysunków, zdjęć, filmów wideo, narracji głosowych i innych. Program multimedialny w postaci prezentacji ma wpływ na poszerzenie zakresu oddziaływania, pozwala zintegrować różne elementy przekazu, wprowadzić interakcje, stworzyć nowy styl narracji. Poprzez możliwość indywidualizacji, zastosowanie animacji, symulacji zjawisk i procesów, czyli zastosowanie elementów charakterystycznych dla programu multimedialnego, można imitować doświadczenia osobiste, co w dużej mierze stanowi o takich procesach jak zapamiętywanie i uczenie się.

Działania promujące model zdrowego stylu życia

Polegają na wykorzystaniu podczas imprez kulturalnych i sportowo - rekreacyjnych, wizerunków i wypowiedzi osób, cieszących się popularnością, celem zniechęcania młodych ludzi do sięgania po substancje odurzające. Do tego celu wykorzystywany jest fakt, że terenie Powiatu Cieszyńskiego zamieszkuje kilka niekwestionowanych autorytetów sportowych. Chodzi między innymi o Adama Małysza, ale także kierowcę rajdowego Łukasza Sztukę, snowboardzistów Paulinę i Mateusza Ligockich, mistrza Europy w karate Piotra Szymalę i innych. W Wiśle - rodzinnym mieście Małysza, odbyła się kilka razy impreza pod nazwą „Majówka z Małyszem”, podczas której autor wraz z innymi policjantami wystawiał stoisko antynarkotykowe, gdzie zapraszano znanych ludzi świata sportu i kultury, po to by wyrazili swoją dezaprobatę dla wszelkiego rodzaju form odurzania się, co stanowi świetną reklamę dla idei antynarkotykowej. Stoisko pełniło rolę punktu konsultacyjnego, zaopatrzone było w ulotki, broszury oraz inne materiały przybliżające problematykę uzależnienia od środków odurzających. Cieszyło się ogromnym zainteresowaniem zwłaszcza w momencie, gdy na stosiku gościły gwiazdy.

Działania stwarzające alternatywę spędzania czasu wolnego przez młodzież

Polegają na organizowaniu turniejów sportowych, konkursów plastycznych i literackich oraz aktywowaniu do twórczej działalności w dziedzinie profilaktyki. Ogłaszane są m.in. konkursy na pocztówkę lub hasło z przesłaniem antynarkotykowym oraz inne inicjatywy jak np. wybory miss i mistera zdrowego stylu życia. Corocznie organizuje się imprezę dla młodzieży gimnazjalnej pod hasłem „Narkotykowe dylematy”.

Poprzez coroczne organizowanie tego typu imprezy, pragniemy zwrócić uwagę, zasygnalizować lokalnej społeczności,

że problem narkotyków jest niestety także i ich udziałem. Narkotyki stają coraz bardziej powszechne i cieszą się coraz większą popularnością w środowisku młodzieży. Tego często zdają się nie dostrzegać rodzice oraz „dorosła” część mieszkańców naszego powiatu. Nadając imprezie odpowiednią rangę i rozmach, a także dzięki wsparciu lokalnych mediów („Głos Ziemi Cieszyńskiej”, „Dziennik Zachodni” oraz radio Bielsko) chcemy zwrócić uwagę opinii publicznej na te zagrożenia. Młodzież chętnie uczestniczy w imprezie, bowiem co roku jest przez nas zaskakiwana nowymi pomysłami na uatrakcyjnienie widowiska. Jednego roku takim zupełnie nowym pomysłem było zaproszenie aktora pantomimy, który zaprezentował przed widownią etiudę zatytułowaną: „Dożywotnio usprawiedliwiony”. Poprzez ruch ciała, gest, mimikę artysta pokazał drogę młodego człowieka, który nie oparł się pokusie próbowania różnych środków odurzających, co doprowadziło go na dno. Występowi towarzyszyła przejmująca muzyka, która idealnie korelowała z ukazywanymi treściami, co stwarzało niepowtarzalny nastrój. Co ciekawe, przez pierwsze kilkanaście sekund, gdy aktor rozpoczął grać większość widzów nie skupiała się na nim tylko panował ogólny gwar i rozgardiasz. Jednak po chwili zapanowała całkowita cisza i patrząc na twarze zgromadzonej tam młodzieży widać było autentyczne przeżywanie. Pomysł okazał się trafiony. Innym razem zaproszono certyfikowanego lektora zajmującego się uzależnieniami, który przede wszystkim pracuje z młodzieżą. Była to postać kontrowersyjna, ale jak się okazało umiejąca nawiązać bardzo szybko kontakt z widownią, między innymi dlatego, że „Misiek” – bo tak o sobie mówił, używał żargonu młodzieżowego przez co nie pojawiała się bariera. Ponadto jego występ był bardzo dynamiczny i żywiołowy, mówiąc do młodzieży nie stał w jednym miejscu, ale chodził po scenie, zeskakiwał z niej i przechadzał się pomiędzy widownią. To wszystko sprawiło, że został zaakceptowany i jego przesłanie stało się bardziej autentyczne.

Nieodzownym elementem tego typu przedsięwzięcia jest oczywiście muzyka. Co roku zapraszany jest zespół, który daje koncert na zakończenie imprezy. W zeszłym roku koncertował zespół Qultura. Zespół ten nie bez kozery zagrał na tej akcji, ponieważ kilku jego członków w przeszłości nadużywało narkotyków. Po udanej walce z nałogiem ci młodzi artyści na koncertach dają świadectwo swojego cierpienia związanego z uzależnieniem. W swoich wypowiedziach są bardzo wiarygodni, ale nie robią niczego nachalnie bez niepotrzebnej sensacji czy ckliwości.

Całość programu finansowana jest przez Urząd Miejski w Cieszynie, który ze swojego budżetu corocznie przeznacza 20 tysięcy złotych na ten cel. Pieniądze te przeznaczone są na zakup materiałów profilaktycznych (ulotki, broszury itp.) gadżetów promujących program (koszulki, długopisy, czapeczki, kalendarze, itp.) a także na sfinansowanie imprezy dla gimnazjalistów pt: „Narkotykowe dylematy”, o której wspomniano wyżej. Całość przedsięwzięcia jest odpowiednio promowana i nagłaśniana w mediach zarówno lokalnych (Głos Ziemi Cieszyńskiej, Dziennik Zachodni, radio Bielsko, telewizja Katowice) jak i ogólnopolskich (Gazeta policyjna).

Ocena: 5/5 (2)

[Tweetnij](#)